

ABONAMENT:

pentru
Austro-Ungaria:
Pe an cor. 5.—
Pe 1/2 an c. 2.50
pentru
Romania și Streinatate
Pe an cor. 10.—
Un nr. 10 III. —

OLTEANUL

FOAIE SĂPTĂMÂNALĂ, SOCIALĂ, CULTURALĂ ȘI ECONOMICĂ.

INSERTIUNI

se primesc cu
prețuri reduse.

—
Scrisori nefran-
cate se refuză.

—
Manuscripte nu
se înapoiază.

Director: DR. IGAN ȘENCHEA.

REDACTIA și ADMINISTRAȚIA:
Făgăraș, Vâr-tér Nr. 47. (casele I. Peja).

EDITOR-PROPRIETAR:
CONSTANTIN PÖPP.

Instalarea Rv. D. Iacob Popa de vicar al Făgărașului.

Biserica gr.-cat din loc a pierdut în anul trecut din sinul său pe regretatul conducător fostul vicar Iacob P. Macaveiu.

Acum, după o văduvie de 8 luni, Biserica noastră unită a câștigat din nou un vicar foraneu, iar neamul românesc un nou conducător, pe calea propășirii bisericesti, culturale-naționale cu autoritate deplină.

E lucru firesc deci, că în aceste vremuri grele, să ajungă în centrul privirilor întregii obște noul vicar, care știe să înțeleagă ce însemnătate are postul de vicar românesc, între vremile aceste atât de tulburi ale zilelor noastre de azi.

În momentele grele, când ocupă postul de vicar, trebuie conștient în lumina strălucirii scannului vicarial, precum și a sublimei, dar foarte grelei îndatoriri, față de oficiu și de neam, pe care i-o dă împrejurarea, că acel oficiu are menirea să aline durerile și suferințele de până acum, și să mărească bucuriile credincioșilor parochieni și ale neamului nostru, a cărui îndrumare îi revine de aci înainte!

Nădăjduim însă, că prin pronia lui Dumnezeu va fi

„Bine ai venit, și întru mulți ani“!

Cugetări asupra războaielor și a păcii.

E bine că în împrejurările date să medităm puțin — cu sânge rece — asupra războaielor sau păcii. Războiul este considerat din partea multora ca o peatră de mântuire în împrejurările grele ale vieții. Sunt diferite păreri oamenilor asupra războaielor. Aceasta depinde în mare măsură dela firile oamenilor, dupăcum adecă sunt individualitățile, cari judecă importanța războaielor sau păcii. Este o chestiune mai mult psihologică versiunea ce să strecoară în public despre războaie sau pace. Nervosii și flegmaticii, de sigur, că mai adeseori vor adera pe lângă războiu. Temperamentele oamenilor fiind diferite, tot așa de diferite sunt și păreri și cugetările lor asupra înscenării de războaie, precum și pentru pacificare.

... Viața nervoasă ce tot mai mult tinde a să pronunța și a-și căpăta patentă în tot cazul, că tinde

și aderează mai mult pentru înlănțuirea de războaie. Războiul este mai acceptabil firilor nervoase decât pacea. Repede cugetătorii croiesc, în închipuire, planuri minunate despre flacărele norocoase ale războaielor și în cugetarea pripită, adeseori, nu mai vreau să consimtă cu aceia, cari ar exprima propoziții de pace. Este așa de greu ea, în timp de războiu, să ai o părere hotărâtă, sau stabilă despre diferite demersuri.

... Poeții inspirați dedică poezii lungi însuflețirii pentru războiu. Scriitorii varsă lungi coloane concepțiunii războaielor. Ei judecă inspirați de „musa“ pe care o adoară atât de mult și, ulterior, din inspirațiunea lor să prefac pentru ei în planuri hotărâte, stabile cânturile de preamărire, ce le dedică războaielor. Pentru mulți concepțiunea războaielor, să manifestă numai ca o părere labilă, o cugetare a

binecuvântată venirea, și Părintele Rev. Dn. Iacob Popa, ca Vicar foraneu al ținutului tractual al Făgărașului, poate să ajungă unul din cei mai de frunte vicari români, și avem nădejdea întemeiată, că va și ajunge.

Temeiul acestei credințe a noastre este împrejurarea că ajunge în postul cel mareț la cea mai frumoasă vârstă bărbătească, un om, care cunoaște neajunsurile, pe cari va trebui să le îndrepte, ca un părinte cu viață nepătată, care să instalează în scaunul său vicarial, fără sgomoț, dar cu atât mai conștiu de datorințele sale.

Calitățile nutrite și întărite de rugăciunile evlavioase ale sale și a le credincioșilor săi, vor face de sigur ca și îndatoririle sale ca conducător al tractului preoțesc și ca preotul prim să corăspundă îndeplină măsură pentru bunăstarea bisericilor și a învățământului școlar.

Nădăjduim, că activitatea sa pastorală va urma pe calea întăririi vieții religioase, a „reînnoirii în toate întru Hristos.“ Și când va fi făcut ca credincioșii bisericei să-i pună de pildă într'ale credinței și ale moralității, va fi adus și neamului său cel mai prețios serviciu.

De aceea îi strigăm din inimă curată un

momentului, ușor trecătoare. Chiar așa precum în viața practică, avem despre cineva impresiunea momentului, când considerăm pe cineva atotputernic, sau atribuim cuiva o valoare socială, pe care de fapt nu o are — atunci cu drept cuvânt avem despre cineva o părere labilă, o părere a momentului, o furie, care trece curând, căci vedem în adevăr, deși mai târziu numai, că părerea noastră a fost greșită, am făcut o judecată numai a momentului; — în acest fel să poate întâmpla și cu judecata sau cugetarea pe care am putea-o avea asupra binefacerilor, închipuite, ce eventual ar putea resulta în urma unui războiu.

Sunt apoi momente, în adevăr, cari te inspiră pentru războiu în urma unor împrejurări a vieții, cari tind a te revolta și a te scoate din împasul liniștei, păcii. „Dacă pacea este apa ce

o beu cu sete toți, atunci — în unele împrejurări — cugetul înjgheberii de războaie încă nu trebuie încâtuit.

Războiul oțalește voințele ome-nești, războiul, adeseori este menit a ducă un popor la trezvie națională

Pacea poate fi considerată pen-tru un popor o *moleșire sufletească*, care să le sape mormântul existenței.

Îndelunga pace poate fi pentru un popor o osândă spre regres eco-nomic-financiar.

Dacă seceta prea îndelungată este păgubitoare plantelor, apoi tot așa de păgubitoare poate să fie pentru re-coltă, ploaia prea multă.

Războiul poate fi pentru un po-por o înlănțuire de binefaceri, poate ca — prin ravagiile lui — să schim-be total fața întreprinderilor de ori-ce natură, asigurând pe multe dece-nii îndestularea și fericirea și poate fi o înlănțuire de nenorociri pe cari nici negura secolilor viitori nu le po-ate repara. Un războiu poate aduce o generală primenire în rândurile luptă-torilor. Pentru un popor asuprit, un războiu norocos, poate să fie o pnn-te de trecere dela stările lui sociale-economice neprielnice, la o situație înfloritoare și deamnă de aspirațiunile lui și de capacitatea de a se mani-festa și validita în toate direcțiunile, dar această schimbare, dacă să întâm-plă numai pe o scurtă durată de timp, este a se considera mai mult nu mai ca o sinamăgire a sorții.

Pacea — licvidul sfânt — este în măsură a ne păstra în toate împrejurările vieții consecvența și râvna de a munci cu conștiințiosi-tate în toate direcțiunile vieții. Indus-tria și negoșul numai în timp de pace să pot desvolta și înflori.

Cultura și arta cu toate atribu-tele lor numai în timp de pace au privilegiul a se desvolta. În timp nor-mal toate lucrurile merg spre bine, prosperează.

În timp de pace fiecare cetățean se bucură de seninătatea sufletească de care are necesitate ființa noastră. În timp de războiu, imoralitatea, fără-delegile și alte necuviințe tind a se face tovarăși cu elementele poporu-lui, în măsură tot mai mare. Capri-țiul, desfrăul, în timp de războiu, își arogă drepturi de existență în mijlo-cul poporului, tinzând a veni aseme-nea solilor nechemați.

Războiul actual, deși departe de noi, a produs multă neliniște și tul-burări la poporul nostru. Unii au co-mis acte ce le-a subminat existența și le-a adus nefericire în familii. Dar cine poate calcula durerea văduvelor (femeilor și copiilor) acelora, a căror

bărbați sute de mii cari au fost omo-râți la Ceatalgea, la Adrianopol și Scutari, precum și în alte părți? Este generală dorința între popor, ca să înțrăm odată în apele păcii. Numai razele dulci ale păcii vor mai putea să recheme regularitatea în comerciu și industrie, numai pacea așa de mult dorită va putea să producă ordine financiară. Poporul geme sub povara neajunsurilor și năcazurilor, așa că pacea întârziată cu o zi, însemnează lacrimi și suferință pentru poporațiune. Numai pacea va putea consfinți nădejdele unei viitoare îmbunătățiri economice.

Gimbășanul.

Italienii și Români.

Italienii sunt astăzi frații noștri cei mai deaproape. Dintre cele câteva popoară de viță latină, astăzi ei sunt aceia, cu cari stăm într'o înrudire directă, că-ci limba noastră română aduce mai mult cu cea italiană, modul de viață, temperamentul și caracterul de popor al Românilor, aduce mai mult cu al Italienilor. Frați de ai noștri mai sunt apoi Francezii și Spaniolii.

Înrudirile acestea de descendență directă dela poporul român, astăzi ar trebui să fie tot așa de strânse, rela-țiile tot așa de cimentate în entuziaz-mul visului de frate, cum erau poate atunci, când noi Români ne-am dus din Roma. — Am plecat din Roma, dar am dus cu noi și foc de pe va-tra Vestei și mărturisim cu sinceritate, că sentimentele noastre l'au nutrit în-continuu cu jăratec, și dacă astăzi fo-cul nu mai arde, nu trebuie sa avem soarta Vestalienilor, cari dacă își ui-tau de a pune pe foc, erau îngropate de vii, zic nu trebuie să fim uitați, că-ci nutrim în inimile noastre focul dra-gostii de frate.

Pe acceleratul dela Predeal pân' la București am călătorit odată cu un Italian. Era un profesor din Florența, care venea în excursiune prin Româ-nia. Am dat în vorbă și prima lui în-trebare i-a fost: așa dară ești Român? Și mi-a zis: *fratello*. Și începui a-mi vorbi cu atâta însuflețire despre Italia, despre Florența, vecinicul oraș cu zim-bet de inger, de fecioara petrificată Beatrice Portinari, despre serbările cu flori, (cum să fac și la 10 Mai v. în București) ce să dau în piețele Flo-renței, prin palatele de pe Arno, de-spre muzeul Buonorati etc. Dar mai cu seamă despre România. Românește abia știa câteva cuvinte, iar eu, în schimb nu știam italienește. Totuși ne puteam înțelege foarte bine. Limba

noastră seamănă așa de mult cu cea italiană, încât poate ici-colo să nu în-țelegi vre-o vorbă. (Care student în-vață bine latina, ușor o învață și lim-ba italiană.)

Nu toți italienii ne cunosc mai deaproape pe noi, ca profesorul cel din Florența, care în dorul lui de-a ve-dea pe frații Români, vine anume de îi cercetează. Alții citesc poate numai ici-colo câte-o știre răzleață, că mai existăm și noi Români.

În săptămânile trecute a murit un italian, care ne-a cunoscut deaproape și ne-a iubit foarte mult, acesta a fost *Angelo de Gubernatis*, care în opul său scris în franțuzește „La Roumanie et les Roumains”, în care dovedește, că ne cunoaște deaproape obiceiurile și viața noastră.

Sunt însă alții, cari nu ne cunosc chiar de loc. În nrul 44 din „Româ-nul”, „un medic bănățean”, face deci o propunere foarte frumoasă, ca „Aca-demia română” din București, să în-credințeze scoaterea unei *istorii a li-teraturii românești*, profesorilor noștri de seamă, cum e: *N. Iorga, Ovid Den-sușanu, Sextil Pușcariu* etc., care isto-rie să apară în mai multe limbi culte, ca astfel să ne cunoască și pe noi frații noștri. „Afară de câteva articole bine-voitoare — scrie medicul bănățean — apărute în marele ziar milanez „Cor-rielle della Sera” putem zice, că și presa italiană a ținut hangul presei franceze, lucru nemai pomenit, când știm, că *Italia e soră și totodată aliată a României*.” Și astfel continuă și mai departe într'un ton îndurerat medicul nostru bănățean. Pentru-că străinătatea să poată fi bine informată despre noi, mai propune ca Academia Română să publice o revistă științifică-ilustrată, în care să se reoglîndeze viața noastră de popor.

Pe lângă toate acestea eu aș mai avea o mică observare. În anul 1909 dl profesor A. D. Xenopol, eruditul profesor universitar dela Iași, a ținut mai multe cursuri de istorie la univer-sitatea „Sorbona” din Paris. Pela mij-locul unei Februarie a anului 1910 a fost mers la București renumitul pro-fesor dela universitatea „Sorbona” din Paris, *George Dumas*, care a ținut atunci și două conferințe la universitatea din București; una despre o demoniacă în secolul al XX-lea, alta despre filosofia lui *Auguste Comte*. Dl *George Dumas* a accentuat lipsa unei propagande mai mari, pentru înființarea unei „*Liga a popoarelor latine*”. În una din confe-rințe, spunea dl *Dumas*, că inițiatorul acestei idei a fost dl *Xenopol*, care în cursurile ce le-a ținut la „Sorbona”, a stăruit pentru ca „*Liga popoarelor*

latine* să se înființeze încurând. Nu știm dacă s'o mai făcut vre-o propagandă pentru înființarea acestei ligi?

Este o lipsă, reclemată de timpurile cari le trăim, ca să se înființeze aceasta ligă, când apoi uniți astfel, noi cei de cari suntem decedenți de a-i poporului roman, vom putea lupta cu mai multă izbândă, pentru împlinirea visurilor noastre de frați, ca să ne știm prețui și ca frați de a-i noștri.— Când se va înființa »Liga popoarelor latine*, vom putea să ne strângem mai mult rândurile și atunci cu adevărat ne vom putea numi cu toții »fratelli» putând să luptăm cu o dragoste adevărată de frați, pentru prosperarea »gintei latine»!

Blaj,

V. C. Crin.

Monografia

bisericilor și școalelor române din Făgăraș.

Momente mai însemnate din trecutul bisericeii și școlii din Făgăraș, de ambele confesiuni, greco-orientală și greco-catolică.

(Urmare).

Apoi că acum l'a făcut D-zeu protopop gr. or. la Agnita, unde ca arăndaș grofesc uscă la fân și face clăi pe cari de multeori n'are cui le vinde, — și că întâmpină mari greutăți cu mersul afacerilor bisericești, școlari și fundaționali, — nervos fiind, și că i sa întâmplat cazuri de a și pălmuit pe unii credincioși, cari nu'l pot pricepe. Protopopul Iulie, aristocrat și blând la fire îl lua în răs pe colegul său, și-i spunea, că dânsul e iubit de tot tractul său, căci supărare nu face nimănui, și speșele de călătorie și diurnele, și atunci când are afaceri în comunele unde chiar trebuie să meargă, le are

numai scrise pe hârtie, și nu le poate încassa, — și așa făcând toate pe nimica, nu se ia cu nimenea la ceartă. Dela lucruri oficiale, sa trecut la glume private, până când timpul sărei sa întârziat pe 12 oare noaptea. Atunci într'o odaie laterală către apus-miazănoapte protopopului Dan și preotului Aron, li s'au făcut paturi de odihnit și dimineața jupâneasa iarnă a sosit, îngropând în zăpadă ferestrele odăi, în care durmisem.

La adunarea generală districtuală din Cincu-mare în 1892 elaboratul din religiu-ne al părtașilor »abni» a fost premiat cu 30 fl., și și desfăcându-se plicul s'au descoperit hoții de autori: Ioan Berescu și Nicolau Aron, cari ei scrisese concursul, și tot ei au luat și premiul, acesta din urmă pe dreptul câștigat.

Căci deși amicul Danilă, un scriitor din Făgăraș azi trecut la Nazareți, atunci când iam dat, să decopieze manuscriptul ca să nu ni se cunoască scrisoarea, la fost schimbat bunul elaborat, punând dela sine, fără cunoștința noastră: »ca Noe a bătut toaca în corabie etc.» și câte și mai câte năzdrăvăni — totuși scriitorul din nou — după ce capacitatul Ioan Capetă îl dificultase s'a aflat foarte bun.

Dela adunarea generală districtuală din Șulumberg din 1895 mia rămas amintirea unui glod de pe strada acestui sat, care duce către biserica și școala românească până la locuința vrednicului preot Mihail Păcală, pre care abea o am străbătuto în noaptea de 9 Decembrie același an, când un sas îmblătind într'o șură am cugetat, că u-cigăl crucea împedecă văzduhul în aceia șură săsească cu »pac—pac». La casa preotului român, om bogat, cu case nouă; și cu o drăguță de fată mare, bine crescută am fost primiți și ospătați: Nicolae Aron, Ioan Capetă, Ioan Berescu și Traian Păcală, cari toți am călătorit în trăsura cu cobără a popii din Galați; iară la întoarcere, luând

calea mai directă peste Cinc, Calbor, fiind veseli, Capetă ne spune ceva de răs cu »Neghezo» și așa am ajuns la casele noastre.

Dela adunarea generală districtuală din Galați, dela 1894, nea rămas o suvenir plăcută »masa comună» din sara primei zi de ședințe, la care au luat parte, prelângă toți învățătorii membrii, și inteligență din Făgăraș, o masă dată din partea comunei bisericesti Galați, la a cărei splendidă reușită a contribuit deosebit d-nele preotese Iustina Frateș și Victoria Aron născ. Frateș, și la care frunțașul plugar, fratele preotului local Grigore Aron, a adus vinul propriu cu vedrița pe masă, multe vedre, care era preferit în locul vinului vechiu, un vin alb foarte gustos.

Mai amintesc și adunările generale ale despărțământului Făgăraș, ținute în Veneția inf., Breaza și Șona. La cea din Veneția inf. 1891 s'a făcut »producțiune teatrală» Arviute și Pepelea, la cea din Breaza 1892 s'a ținut cuvântul de deschidere în amintirea profesorului Ioan Popescu, marele pedagog, care tocmai atunci murise! iar la cea din Șona 1894 învățătorilor li sau făcut o primire împărătească, cu muzică, masă comună în curtea vrednicului paroh gr. or. Ioan Raita, care în dimineața zilei a doua după adunarea reuniunii, se ridica pe brațe de învățători, căci tocmai atunci căzuse proiectul de lege, pentru matriculele civile în casa magnaților.

Imi aduc aminte cu plăcere de petrecerile nevinovate dela adunări, când învățătorii Cantor, Stoica, Capetă, Pică, Andron, și alții se porneau la joc ardelenesc la a căruia privire, nu puteai să stai fără să esclami: joacă burlacii, căci toți aceștia erau bine făcuți.

Apoi când învățătorul membru Naf-tanailă Pulca din Stena lua Plevna la masa comună, sau când dascălul din Părău Traian Cerbu toasta despre dragoste, și-ți spunea el, mic cum era, de pe vârful mesei,

R E A L

De: CORNELIA LANGA.

Noi ne-am vorbit ca 'n vrenile trecute
Că ne iubim — și cât o fost de multe
Dureri și dor și chinuri de când ne-am despărțit
Tu mă mințe-ai obraznic, pecum eu te-am mințit
Și n'aveam cutezanța să fim deschiși, leali
Să ne privim pe față cu ochii limpezi, clari
Ci noi ne-am strâns de mână, tăcuți ca idioși
Fărtați de-o meserie! Suntem pe-o formă hoși.
Ambiția în totul... să fim superiori
Și o ști o lume întreagă... vă ști când tu adori
Căci ti umfla în vorbe... și din nimica goală
Vei aduna pitici, în jurul tău a fală,
Și-o să le spui că suferi, și cum ești bătăran
Din simplă cunoștință, vei face un roman...
Și ca erou tei pune, pe tine mai întâi
Și vei vorbi de tine, cum nu ai căpătâi...
Ti lauda, în plângeri... și'i fi interesat
Dacă li spune'n urmă, surprinsa din »flagrant».
Și 'ncetul pe încetul te-i da pe față tot
Făr' să observi că spusai, că ești un hotentot...
Și atunci cei din juruți, te-or provoca de frate...
Ti-or duce între păhare... pe spate 'ncet te-or bate...

Tu măgulit li spune povești de mahală
Și ei răpiți de famec, în ceriu te-or ridică —
O să visezi în urmă, că ești ca un Esop,
Cu cunoștințe vaste — de mare filosof.

Ne-am întâlnit pe drumuri și am rămas tăcuți
Și trist ma-i prins în brațe... și cât de prefăcuți,
Ne-am spus cuvinte încete... ce mult am suferit —
»Eu te credeam perdută», — Eu doar că ai murit...
Cu vorbe dulci divine, vrei să vânez o carne...
Pe când eu puneam prețul pe aur și pe haine...
Dar n'aveam cutezanță să fim deschiși, leali
Să ne tradăm că suntem, pe-o formă de tâlhari...
Să-mi spui că sunt urâtă, să-ți spun că ești un drac...
Tu să-mi descoperi masca, și eu să te desbrac...
Căci de ai avut iubire o sângură scântie
Tu ai ideit în mine doar forma de femeu...
Eu tot o egoistă, vedeam un braț mai greu
Ca să isbească în altu, decum e brațul meu,
Vedeam în tine razim, nici vorbă de plăcere
Noi fete moderne, iubiam doar cariere...
Ambiția în totul, iubirea este lux...
Dedatuneam ca marea cu flux și cu reflux...
Imbrătoșatam prosa, nimic din poezie —
Ear de iubim un rege, iubim pe datorie.
Azi totul ce sclipește, ce tot îți pare feeric
Nu e de cât minciuna, ce rade'n întuneric,
Mințim și noi alături, cu acel care ne minte...
Plătim cu falsitate, un dinte pentru dinte,
De o dragoste curată, azi nime nu e vrednic...
Și cel mai candid suflet, ascunde un nemernic!...

ce însemnează dragostea, atunci veselia tuturor triumfa.

Dela 1898 încoace „Reuniunea învățătorilor din districtul XXI Făgăraș” a încetat de a mai funcționa, din ordin mai înalt, căci Conzistoriul arhidiecezan gr. or. a introdus iar conferințele învățătoresți sub scutul „statului organic” trimițând comisari conzistoriali, între cari amintesc deosebit pe ponderosul asesor conzistorial Mateiu Voilean, care întâi a spart rându și a ținut conferința învățătorescă în Făgăraș, Agnita și Galați lângă Făgăraș, dela 1898—1903 conducători (comisari) ai conferinței învățătoresți dela Făgăraș au mai fost: Dr. Aureliu Crăciunescu profesor seminarial în două perioade 1903—1906, Nicolae Vătășan, profesor seminarial în două perioade 1906—1909 și Ioan Petrovițiu, profesor gimnazial într'un period 1909—1912, iar acum în anul 1912 Dr. Nicolae Sulică, profesor gimn. în Brașov.

Au fost ani, când conferința învățătorescă dela Făgăraș a fost condusă și numai de protopopul concernent Nicolae Borzea, eventual de președintele ales dintre învățătorii Ioan Paicu, fiind secretar Traian Păcală învățător în Galați 1910—1911.

Sufletul tuturor conferințelor învățătoresți din arhidieceză azi este Dr. Onisifor Chibu, conferent școlar conzistorial gr. or. Sibiu și inspector școlar general.

b. Reuniunea învățătorilor români gr. cat.

Învățătorii români greco-catolici își au reuniune numai din 1895—1896 când harnicul vicariu Basiliu Rațiu fost profesor de sfânta scriptură, catihetică și metodică în seminarul Arhidiecezan din Blaj, care la 1888 a dat, și un manual catihetic pentru primi ani școlastici, iau constituit în „Reuniunea învățătorilor români greco-catolici” din vicariatul Făgărașului.

Până la anii 1895—1896, învățătorii români gr. cat. erau siliți moralmente a se face membri la reuniunile învățătoresți comitatene (ale statului), la cari dacă aparți-

neau, le da comunele politice din alodiu și diurne și spesele de călătorie, neavând reuniunea lor,

Învățătorii români confesionali greco-catolici și chiar cei grănițarești, neavând conferința lor sau reuniunea lor, decât să meargă siliți la reuniunea comitatene (a statului), își luau refugiu și se făceau membrii la reuniunile învățătorilor români greco-orientali, unde erau primiți cu brațele deschise, și de unde producând adevărul că erau membrii ai reuniunii învățătoresți române gr. or. reuniunile comitatene (ale statului) le da pace, nu-i mai silea să se mai facă membrii și acolo.

Așa bravii dascăli grănițarești: Nicolae Albani, Dănilă Gabor, Gheorghe Dobrin și Traian Pop prin anii 1878—1884, zece ani de zile sunt membrii ai „reuniunii învățătorilor români din Țara Oltului” respective ai „reuniunii învățătorilor români gr. or. din districtul XI Făgăraș” dascălul Albanii a compus chiar statutele „reuniunii învățătorilor români „Gheorghe Lazar”.

Nicolae Aron
preot gr. or.

(Va urma.)

Războiul.

Diferenț Româno-Bulgar.

În diferenț Româno-Bulgar este că Dl. T. Maiorescu, prim-ministru a României a compus un memorandum cu privire la pretensiunile României asupra Silistriei și l'a predat tuturor puterilor mari europene. România își reduce în acest memorandum la minimul posibil pretensiunile, pe care le are față de Bulgaria, și dacă puterile mari nu le acordă, ori dacă trăgănează prea mult rezolvarea conflictului, va ordona mobilizarea. Dispoziția e foarte răboinică în România. — Conferințele pentru aplanarea conflictului româno-bulgar să vor ținea acum în Petersburg.

Se crede că Turcia, voind să încheie pacea, ar fi hotărâtă să dea Bulgarilor și orașul Adrianopole în anumite condiții. S'au și început tratative într'ascuns între Constantinopole și Sofia.

Ambasadorul turc din Londra ar fi comunicat guvernului englez, că Turcia primește mijlocirea marilor puteri pentru încheierea păcii. Dacă și statele balcanice vor face ca Turcia, să crede că în curând războiul va înceta. Puterile vor stabili condițiile de pace în scurt timp.

— Muntenegrul dorește și el pacea, cu condiție ca să i să dea orașul Scutari. Poporul nu va pune armele jos, până nu va cucerii acest oraș dela Turci.

— La Ceatlegea, în timpul din urmă nu sau dat nici o luptă, nici la Bulair, nici la Adrianopole.

— Aviatorul Costin, care a căzut între liniile întărite turcești dela Adrianopole, a fost înpușcat — ca spion — din porunca lui Sukri-Pașa, generalul turc.

— Spre nordul orașului Ianina, s'au dat lupte aspre între greci și turci. Dintr'un izvor sigur grec să spune că turcii au fost bătuți și puși pe fugă,

lăsând 180 prinsonieri; întăriți cu alte trupe, turcii au încercat un nou atac, dar au fost respinși cu mari pierderi.

— O ostire de 40000 greci a pornit din Salonic spre Ianina.

— În Serbia a fost înpușcat funcționarul Savrilovici Svetozari, condamnat la moarte, pentru spionaj.

Statele aliate balcanice și-au stabilit din nou pretensiunile. Cer Adrianopolul, Scutari, Ianina, Galipoli, orașe pe cari nu le-au cucerit și cer și despăgubire de război dela Turcia, lucru neobicinuit până acuma în războaie.

— 500 de Albanezi fruntași s'au adunat într'un congres la Triest, spre a studia bazele, pe care se va întemeia noul stat al Albaniei.

Albanezii s'au arătat potrivnici ideii de a da autonomie aromânilor din Albania. Ei au propus o lege de îndreptățire egală pentru toate neamurile cari locuiesc acolo.

Un început de primejdie națională.

Publicăm în estras după alte foi luate din revista „Consinzeana” următorul articol plin de instrucții și adevăruri admirabile potrivite și pentru o bună parte a intelectualilor noștri cu care — în acest punct — ni-s'a dat să facem prea triste experiențe.

S'a vorbit în timpul din urmă prin presa din Ardeal, de restanțieri. Nume redutabil pentru administratorii de gazete și de reviste, cum e omida pentru grădinari, filoxera pentru podgoreni, lăcusta pentru agricultori. Ca și aceste insecte, restanțierii descompun munca de ani de zile, și dintr'un ziar înfloritor ei fac o publicațiune minabilă, anemică, ducându-o într'o lungă agonie până la sfârșitul ei suprem. După cum se vede, oamenii cari nu-și plătesc abonamentele, sunt un element potrivnic civilizațiunii și progresului, potrivnic mai ales legilor primordiale ale societății, cari prevăd, într'u înlesnirea traiului nostru, o comunitate de drepturi bazată pe o impecabilă comunitate de datorii.

Aceasta se aplică restanțierilor prin înclinație în general, din orice categorie ar face ei parte; când e vorba însă de restanțierii publicațiilor românești dela noi, cazul e cu mult mai grav. Adâncindu-l, nu ne putem opri o mare tristeță și un început de îngrijorare. Să ne dăm seama de ce.

Nu de mult s'a publicat în coleanele unei reviste, sub titlul de „Un neam pierdut”, un articol asupra deplorablei stări, în care — nu se zbat — ci zac azi populațiunile indigene din India. Un călător și sociolog francez a notat ca rezultat al studiilor lui la fața locului, descurajatoarea inerție, care caracterizează cele 50 de milioane de paria. Nici cel mai ușor sentiment de independență nu licărește în sufletul lor; ei nu sunt capabili nici de cea mai slabă tresărire de voință. Zilele, lunile, anii se scurg pentru ei într'o amortire morală desăvârșită, într'o imensă toropeală a demnității lor naționale. Și ei înaintează cu jugul la gât, mohorâți, resemnați, apatici, ca sub apăsarea unui vis de plumb, din care se pare că nimic nu-i va deștepta nici odată. Ei sunt incapabili de cel mai mic ofert prelungit.

La Olt.

Când ți-o fi iar verde malul
Oltule, tovarăș drag,
Viu să-ți povestesc ce doruri
Mi-au trecut al casei prag.

Și când soarele desmiardă
Fruntea codrului de-alun
Și mă 'ngână ciocârlia
Unda cântă și eu spun.

Și mai spun când cântă unda
Oltule, sarac vecine
Când s'o scutura malinul,
Du și dorul meu cu tine!

DINGE.

Început să cadă 'ncet
Câte-un fulg de nea,
Unul s'a lipit șiret
De fereastra mea.

M'a privit și 'ncetinel
Mi-a vorbit de dor
Iar în urmă 'nduioșat
S'a topit ușor. . . .

Viorica Busuioc.

Cu toate acestea ar fi contrar celor mai elementare legi ale psihologiei umane, să ne închipuim că nefericiții indieni au putut cădea dintr'odată, fără zbuciume și fără lupte, în aceasta inerție mortală. De sigur, că starea lor de azi este un rezultat al mai multor decenii. Voința lor a palpitat, fără îndoială, de nenumărate ori, înainte de amorfirea ei finală. Poate că în decursul vremii, ea a avut tresăriri enorme revolte supreme în fața prăpastiei, care o pândește. Dar ea a încercat postrațiuni mai lungi și mai desperate după fiecare din aceste revolte, până ce a căzut în iremediabilul pustiu din ziua de azi. În exercițiile morale ca și în cele fizice, nimic nu reușește fără o antrenare metodică și prelungită — și am putea jura, că bronzatele populațiunii din platoul Decanului, datește mizerabila lor soartă numai lipsei de disciplină morală, care a prezidat la exersarea voinței lor de independență națională.

Aceea lege se aplică infalibil individului ca și neamurilor apăsate

Un om nu poate fi numit prob, când își practică cinstea, ținându-și numai obligațiunile mari și neglijându-le pe cele mici. Deasemenea, un cetățean nu este bun patriot, când se mulțumește numai să facă zgomot prin întruniri și meetinguri, ori când ține cuvântări emfaticе și lacriminde, neîmplinind însă micile și variatele datorii reale, pe cari i-le impune adevărata iubire de neam. Adevărata patriotism și adevărata cinste morală, cer o educație lungă și solidă și ne învață să ne purtăm cu aceea conștientiositate până în cele mai mici amănunte ale lor. Blocul patriotic noi nu-l putem dobândi, decât încheșând una lângă alta faptele mărunte sau mari cari îl constituiesc, după cum o stâncă e compusă din boabe din nisip și de bucățele de piatră, adunate laolaltă prin puterea de coeziune moleculară.

În cazul, care ne preocupă, faptul că Românii din Ardeal nu-și plătesc la timp abonamentul la organele noastre naționale, trece dincolo de simplul caz al unei încorectitudini banale. El este, dimpotrivă un simptom îngrijorător. Pe deoparte, el ne arată o indiferență culpabilă față de cea mai scumpă și mai gravă chestiune, care ne frământă: chestiunea existenței noastre ca neam. Pe de altă parte, admittând că indiferența aceasta este numai la suprafață, nu ne putem opri de a tremura la gândul, că în luptele lor de revendicare națională, Românii se prezintă într'o stare de inferioritate fără disciplină, fără antrenare, fără aceea metodă sigură și calmă, care singură e în stare să ducă la izbândă.

A nu-ți plăti abonamentul la ziarul sau revista, pe care o primești, ar constitui în alte împrejurări ca ale noastre, un gest de inestetică morală. Când lucrul acesta se întâmplă însă la noi, el poate fi numit pur și simplu un început de *delict național*. El însemnează mai întâi de toate o culpabilă nepăsare față de nevoile neamului nostru, a cărui unealtă de revendicare e mai ales presa; el mai însemnează încă și lipsă de generozitate, față de zvarcolirile acelora, cari prin condeiul lor răspândesc plânsetele poporului nostru năcăjit. De ce nu să gândesc aceia pe cari

reclamațiunile, așa de des repetate, ale publicațiunilor noastre, îi lasă reci, de ce nu se gândesc ei că dacă astăzi se arată refractari, când e vorba de o neînsemnată contribuțiune bănească întru idealul național, mâne, când va suna poate ceasul hotărâtor al luptelor noastre, ei, nu vor fi cătuș de puțin la înălțimea evenimentelor grave ce stau gata să izbucnească din minut în minut?

După cum un fluviu este compus din picătură de apă, tot astfel idealul unui neam, ca să ajungă la împlinire, trebuie realizat pas cu pas, faptă cu faptă, datorie cu datorie. Cei cari nu știu să contribuie astăzi la existența pibicisticeii noastre, vor ști cu atât mai puțin să consimtă mâne la sacrificii cu mult mai mari, pentru cauza noastră națională. Și admittând chiar că bunăvoința nu le-ar lipsi, le-ar lipsi totuș pregătirea. Voința lor nedisciplinată printr'o antrenare continuă și prelungită, se va slăbi curând-curând, și îl va lăsa în drum. Tot astfel un atlet, care nu și-a exerciat mușchii zi de zi, cade gâfâind de oboseală, după un scurt timp de sforțare mai violentă în vreme ce adversarul lui antrenat, păstrează o energie calmă și susținută în opintirile lui.

Rev. Pr.

Spre știre!

Pe restanțierii din 1910, 1911 și 1912 nu-i mai putem aștepta. Pretenziunile noastre față de dâșii, le-am predat dlui avocat Dr. Șenchea, care le va încasa pe calea legii.

Regretăm foarte mult că deși au fost provocații mai de multe ori și expre, totuși nepăsarea mai multor restanțieri ne împinge la acest mod înconvenabil de a cere ceea ce din sărăcia noastră am anticipat și am cheituit pentru mulți!

ADMINISTRAȚIA.

NOUTĂȚI.

— **Instalarea Rev. Domn Iacob Popa de vicar al Făgărașului.** După cum am anunțat în Nr. trecut al foaiei noastre instalarea R. D. I. Popa vicar, va fi Duminecă în 16 Martie crt. La instalare — după cum suntem informați — vor lua parte din Blaj Rev. Domn Dr. **Victor Macaveiu**, prof. de teologie și Prea On. Domn **Iuniu Brut Micu** protopop. On. D. Preoții din vicariat și credincioșii bisericii gr. cat. din loc După celebrarea sf. liturghii să va da o masă comună în onoara Rev. Domn vicar Iacob Popa, în sala cea mare dela hotel Paris, care se va începe la 1 oare p. m.

— **O faptă demnă de imitat.** Din incidentul instalării Rev. Dnu Iacob Popa ca vicariu și paroch al Făgărașului ce se va îndeplini Duminecă în 16 l. c. n. conform dorinței Rev. Sale a nu i se face nici o primire oficioasă, ci dacă totuși careva

din credincioși ar bine voi ași manifesta bunăvoința, i roagă să oferească după bunăvoință pentru biserica gr. cat. locală lipsită de ajutoriu.

Aceasta sa făcut cunoscut Comitetului biser. în sedința, de Duminecă 9 l. c. Prea On. Dnu administrator, M. Receanu. Spre acest scop d-nul Andreiu Stroia Inv. pens. a contribuit — 5 cor. — Cei mulți urmezel!

— **Comisiunea administrativă a comitatului Făgăraș,** șa ținut ședința sa lunară Sâmbătă în 8 Martie st. n. Dintre români au fost de față: Dr. Iancu Mețian, Nicolae Borzea protopop și Dr. I. Șenchea Diferiți referenți și-au făcut rapoartele lunare îndatinate.

Intre alte obiecte sa propus ministrului întregirea salarului învățătorului Vicentiu Ștefan din Sâmbăta sup. din ajutorul de stat.

S'a luat la cunoștință aplicare ca învățător suplenți a lui Constantin Jenucă la școala din Zărnești și a lui Ioan Bărbat la școala din Șercăița. Referentul economic raportează că a esoperat dela guvern, ca să se dea pentru cercul pretorial (suprefectură) din Făgăraș, Șărcăia și Arpașul de jos 750 măji metrice cartofi cu prețul de 5 cor. m. m. și 100 măji metrice cu 15 cor. m. m. desămânță agricultorilor. În caz de lipsă și mai mult. Iar dacă să dovedește că sunt de lipsă și pentru hrana oamenilor, să dau și pre acest scop.

Economii noștri deci cari voesc să capete să se insinue cât mai grabnic la primăriile comunale, cari la rândul lor să trimeată lista celor insinuați, la refrentul economic (gazdasági elöadó) în Făgăraș, altcum nu vor căpăta.

— **Advocații contra notarilor.** Reuniunea advocațiilor aradani a hotărât să înainteze o adresă către ministrul de interne cu privire la statificarea funcțiunii notar comunal. Ministrul va fi rugat ca, în caz de statificare, notarii să fie oprți de a mai executa lucrări particulare, care se țin de sfera activității advocaționale. S'a mai hotărât afară de aceasta, ca toate reuniunile de advocați din țară să fie invitate a lua aceeași poziție în afacerea amintită.

— **Ce fel de oameni stăpânesc în Ungaria.** În noaptea din 6 Martie într'un hotel din Viena tinerii conți Andrassy și Tisza au fucat o partie de baccarat. Până dimineața la 3 oare Tisza pierduse cor. 2,700,000. Pe la 6 oare și-a fost reparat pierderea. Dimineața la 9 ore s'au sculat dela joc. Andrassy a pierdut 500,000 cor. Indată le-a și plătit.

— **Se ieftinește zahărul.** Comitetul fabricelor de zahăr din țara noastră a hotărât să reducă prețurile pe zahăr, și anume cu 2—4 coroane după 100 de kilograme.

— **Muncitori fără lucru în vreme de iarnă.** Numărul oamenilor, cari în iarna aceasta n'au găsit de lucru în Budapesta, se urcă la 30,000. Partea cea mai mare dintr'înșii este de 20—24 de ani; dar se găsesc și sub 16 și peste 70 de ani. Căsătorii sunt peste patru mii, cari au tot cam atâția copii. Intre cei fără de lucru se află: cam 3000 de fierari, 2000 lemnari, 1300 croitori, 1200 zidari. Cu deosebire au rămas neocupați zugravii, și anume timp de 84 de zile.

— **Mătușa studenților parizieni**
 Din Paris să scrie: În zilele trecute a murit Rozalia Maria Lasset în etate de 98 de ani, care era cunoscută în cartierul latin sub numele de „Tușa Roza”. Ea a crescut mai multe generații de studenți. Viața ei a fost foarte interesantă, fiindcă în decursul anilor ei de oficiu a întâlnit și găzduit mulți oameni, din cari mai târziu au devenit bărbații mari ai Franței. În anul 1840 s'a cununat în Paris cu cumnatul lui Ioan Laveur, care era bucătar. Laveur a făcut un penison pentru studenți, ear cumnată-sa era conducătoarea sufrageriei. Gambeta le era mușteriu permanent și a numit-o „stădie grecească”. În jurul mesei înflăcăratului avocat republican să adunau mulți studenți și în urma acestora și d-șoara Lasset a devenit republicană. La masă serveau verisoarele ei și fiindcă să purtau cam dur, de aceea un tinăr întotdeauna să punea la o masă din colțul sălii. Acest tinăr sfios a fost Alphonse Daudet, pe timpul revoluției când oștirea din Versailles a intrat în Paris, „tușa Roza” a scăpat dela moarte pe Iules Vallés cu aceea, că la ascuns. „Tușa Roza” a rămas tot la locul ei și după-ce cumnatul ei în anul 1872 a abzis de oficiu. De slujba ei s'a despărțit numai în 1890. Dintre sceia, cari au devenit bărbați mari au mâncat în bucătăria „tușei Roza” următorii: Paschel, Grousett, Millerand, Pichon, Laubet, Poincaré, (actualul președinte a republicii franceze), Paul Arené, Francisc Capée etc. Bătrâna aceasta știa povesti o mulțime de întâmplări hazlii din viața acestor oameni celebri, de pe vremea când erau ei studenți.

O faptă bună.

Sunt prețioase momentele pe cari le putem remarca ca aducătoare de foloase reale pentru oșbtea mare. Azi când vedem, că hidra materialismului își înfige tot mai adânc dinții în inimile indivizilor și popoa-

rălor, trebuie să notificăm, că binefacerile bănești oferite din partea particularilor pentru publicul mare în scopul atingerii unui ideal — sunt de îndoită importanță. Azi cauzele noastre culturale, economice și financiare, numai prin oameni conștii și la înălțimea chemării lor de Român, să mai pot susține. Nădejdiile noastre într'un viitor mai bun, numai prin alimentația unei însuflețiri caste, pot lua un avânt fericitor intențiunilor ce nutrim.

Și e nespus de bine, că se mai găsesc astăzi oameni, cari să-și manifesteze sentimentul lor de umanitate și de jertfire față de instituțiunile noastre culturale: școli și biserici. Ca un model de bun Român și ca un sprijinitor înflăcărat s'a dovedit în comuna noastră Târlungeni; actualul episcop al bisericii noastre d-l *Ioan Pittiș*.

Nu greșim dacă la acest loc facem o mică biografie a acestui român binefăcător.

D-l Ioan Pittiș este originar din Târlungeni (comit. Brașov). Dânsul rămânând orfan din copilărie, a trecut încă din tinerețe în țeara Românească. Acolo a fost angajat, mai întâi ca logofăt la diferite moșii.

Dar spiritul său isteț și mintea sa deapururea trează a atras atențiunea marilor proprietari. Svonul despre istețimea lui a ajuns și în urechea marelui proprietar: Mavrodin, care l'a angajat ca primadministrator la moșia *Gulianca*. Aici a intrat prin anii 1897—1898, unde 15 ani fără întrerupere a condus numita moșie. În acest interval de timp întru atâta îi câștigase încrederea proprietarului sau, că o reformă economică la numita moșie numai cu el și prin el să putea face.

După o muncă intensivă și stăruitoare pe terenul administrativ, și-a creat o situație materială, la care nu poate ajunge orice muritor. Acum stabilit definitiv — de 2 ani încoace — în comuna noastră, a început a-și crea o pozițiune socială între-

locuitorii comunei deamă de stima și considerațiunea tuturor. Dar nu vorbele sunt dătătoare de ton, ci faptele. D-nul Pittiș cunoscând situația bisericii și școlii noastre, cunoscând greutățile ce au a întâmpina, a donat din propriu indemn 1000 cor., una mie coroane, pentru biserica noastră. A mai făcut apoi și alte donațiuni pentru școală, cea-ce vorbesc foarte elocvent despre sentimentele lui de creștin și român.

În ședințele comitetului parochial, nu poate ajunge la desbatere o cauză mai de ponderositate, unde membrul I. Pittiș să nu-și aibă părerile sale bine stabilite.

Concludem deci, că cu atari elemente, circumstanțele noastre culturale și sociale vor putea fi definite cu o zi mai curând. O armată poate eși biruitoare numai prin ostași bravi. Prosperarea, pe toate terenurile, este condiționată nu de ipoteze alarmante, ci de oameni cu conștiință, oameni cu inimă.

Ghimbășanul.

Stărpirea insectelor stricăcioase.

Amăsurat orânduilor din art. de lege 12 din 1894, despre agricultură și despre poliția de câmp, aducem spre știre tuturora și spre în tocmai urmare, că fic-care proprietar de pământ este îndatorat:

1. Să curețe înainte de a da pomii în muguri, dar cel mai târziu până la sfârșitul lui *Martie*, de omidele stricăcioase, adică de cuibarele lor și de ouăle de fluturi, toți pomii și tufișele din intravilane, din vii, din grădinile de pomii și de verdețuri (zarzavaturi). Omidele, cuibarele și ouăle de fluturi, adunate au să se ardă și să se nimicească în mod potrivit, tot astfel să va urma și cu omidele stricăcioase, cari să vor ivi mai târziu și cu gândaci de Mai, care se ivesc în masse.

2. Să bage de seamă mereu-mereu la merii și altoii din grădini, din vii, din

Misoginul

— Roman italian. —

(28).

Trad. de Crin.

(Urmare).

Copila râdea cu satisfacție și-l privea lung pe Aurel, cașicum din efectul vorbelor ei ar vrea să-și câștige o convingere.

Cei de la masă râdeau cu poftă. Mai ales Ugenti să adevărise, ca un gentleman plăcut și a avut mari succese, când a povestit unele ștregării din copilărie. Siena, avocatul, era cam plictisitor, fiindcă vorbea tot despre judecătorie.

Cuvintele satirice a Luizei îi sunau necontentit în ureche și cugetul acela, că ia cineva pe Melania, îl neliniștea într'una. Pe un moment a ținut de imposibil, ca Melania să consimtă cu un om așa de ordinar, cum e avocatul acela. Și când pe neobservate îi alunecă privirea pe Borș, îi veni în minte cuvintele acestea:

— Melani e fica acestui om de rând. Ce curios ar fi într'aceea, dacă a moștenit manierele tată'so? Peșitorul de sigur e foarte bogat, un om muncitor și pe lângă aceea și zgârcit: iată trei motive puternice, cari o pot îndemna pe Melania, să nu refuze pe domnul cel amoretat.

Și acum! sta gata, ca unde i să dă ocăzie, să se mestece și el în vorbă, cre-

zând că astfel își va mai uita gândurile ce' neliniștesc.

Supeul a fost splendid și astfel și voia cea bună să potența într'una. Mai pe urmă au început a să servi pe masă sticle de șampanie, ceea-ce a servit de introducere toasturilor.

Ugenți a toastat primul, după aceea a ridicat paharu Borș. Toasturile au succes și ca un echou au aflat resonet aplauzele prelungite Siena, ridicându-se de lângă masă, a prins în mână paharul cu șampanie, s'a dat în mijlocul salei și a strigat voios:

— Trăiască, d-șoara Melania! În sănătatea ei! Pentru norocul ei! Să golim paharul, pentru ducerea în îndeplinire a speranțelor ei. Trăiască d-șoara Melania!

Cuvintele lui au aflat un cald răsunset și cu el împreună toți au ridicat paharul în sănătatea Melaniei. Copila emoționată mai întâi a sărutat pe părinți ei, după aceea a mulțumit oaspeților pentru ovații. Era roșie până după urechi, ochii însă îi luceau de bucurie și fericire, era așa de frumoasă în clipa aceea, încât Aurel, care o privea de departe și nu sa amestecat în daravera asta de bălciu, a rămas entuziasmat s'a frapat și simțea par'că o bucurie nespus de mare.

Ah, nici-când n'a văzut pe Melania așa de frumoasă și încântătoare, ca în sea-

ra aceasta. Trăsăturile feței aveau o expresie pronunțată și artistică. Acum n'a mai văzut în ea pe copila aceea, pe care o cunoștea până acuma, ci pe o alta: pe simbolul grației, întruparea frumșeții vecinice: ea era singura, ea ere Aleasa; ea era Zeița!

Dacă ar rătăcii spre el acum privirile Melaniei! Întreagă viața și-ar fi dat-o dacă în momentul acesta arunca spre el baremi o privire, fiindcă cea mai scumpă Melania!

Dar i să părea, că la uitat cu totul. Tremura de emoție ca o vargă. Privirea ei aluneca odată pe tatăl său, altă-detă spre mamă-sa. În privirea ei lucea o gingășie și o iubire neșarmurită.

Când doamna Borș a eșit din prânzitor, Aurel a urmat-o. Mai întâi a mers la fereastră, prefăcându-se că inspiră aerul curat ce năvălea din grădină, dar după aceea văzând, că nime nu e atent la el, a deschis încet ușa și a eșit.

Contele să refugia. Acolo înluntru se simțea rău. Îl cuprinse o durere.

S'a așezat pe canapea din odaia vecină. Desperat își strângea cu mâinile tâmplele, cari i să păreau cercuite ca un fier. Inima îi zvâcnea cu putere. Să simțea lăsat de toți, zdrobit și ostenit, din cale-afară.

(Ya urma).

câmp și livezi și dacă află pe scoarța trunchiului, sau pe ramuri, *scame albe lănoase* mai mari, sau mai mici, va să zică astfel de semne, cari arată, că pe pom se găsește așa zisul *păduche de sânge*, despre acest lucru să înștiințeze fără zăbavă magistratul, adevă pe mai marii poliției de câmp ca acesta să poată lua îndată măsurile de stârpire.

3. Să stârpească toate *cuibarele de vespă*, ce le va găsi pe teritoriu său.

4. Să facă îndată arătare, dacă pe teritoriul orașului sau ivit musca columbace, gândacul de răsaduri, lăcusta marocană sau italiană, vermele de grâu, muștele de Hessa-recoina și alte.

Ducerea la îndeplinire a acestor orândueli se cotrolează cu cea mai mare rigoare (stricteță) și băgându-se de seamă, că ele au fost nesocotite, stârpirea acestor insecte se va face din oficiu pe cheltuiala proprietarilor, cari vor mai fi și pedepsiți, în înțelesul §-lui 95 lit. k. al legii amintite, cu sume de bani până la 100 cor. sau cu închisoare corăspunzătoare.

În înțelesul orânduilor vicecomitetului din 28 Dec. 1906 Nr. 11711/906, proprietarii de pământ se îndatorează să stârpească fără amânare, dar cel mai târziu până la mijlocul lui Martie omidele, și aceasta și pentru cuvântul, că după părerea celor pricepuți, omidele fac stricăciune încă de pe la sfârșitul lui Martie pomilor, și aceasta stricăciune să răspândește atât de repede, încât numai cu îndepărtarea cuibarelor rămase pe pom, nu se ajunge ținta dorită.

Punem la inima tuturor proprietarilor noștri de pretutindenea aceste orândueli.

Sibiu, 27 Faur 1913.

Comitetul central al Reuniunii rom. agricole sibiene.

Pant. Lucața
prez. director.

Victor Tordășianu
secretar.

Procurare favorabilă de articuli economici.

Precând vestim pe membrii Reuniunii noastre, că termenul pentru înaintarea cererilor pentru sămânță de nutrețuri l'am prolungit până la 17 Martie n. 1913, totodată aducem la cunoștința economilor noștri de pretutindenea, că subscrișul comitet este gata a mijloci pentru ori și cine i se va adresa, procurarea articulilor economici amintiți mai jos, lângă cari însemnăm și prețul:

1. Sămânță de iarbă engleză, 1 kilogram 70 bani.
2. Sămânță de iarbă franceză, 1 kgr. 1 cor. 20 bani.
3. Sămânță de luțernă franceză, 1 kgr. 2 cor 14 bani.
4. Sămânță de trifoi, 1 kgr. 2 c. 60 b.
5. Sămânță de napi „Mammuth“, roșii mari, un kgr. 1 cor. 26 bani.
6. Sămânță de napi „Obendorf“, galbini, rotunzi, 1 kgr. 1 cor. 50 bani.
7. Sămânță de napi „Eckendorf“, roșii, 1 kgr. 1 cor. 50 bani.
8. Sămânță de mohor, 1 kgr. 36 bani.
9. Sămânță de ciapă „Zittau“, uriașă, galbină, 20 grame 30 bani.
10. Sămânță de ciapă „Braunschweig“, 20 grame 60 bani.

11. Sămânță de ciapă „Tripoli Rocca“ 20 grame 30 bani.

12. Sămânță de ciapă „Madeira“, 20 grame 30 bani.

13. Sămânță de sălătă „Matador“, foarte mare, gustoasă, timpurie, 20 gr. 24 b.

14. Sămânță de sălătă „Graf Zeppelin“, de iarnă, 20 grame 40 bani.

15. Sămânță de sălătă „Goldkönig“, (nouă) galbină aurie, mare la căpățină, ușor de transportat, 20 gr. 24 bani.

16. Sămânță de pătrânel de toamnă, 20 grame 24 bani.

17. Sămânță de pătrânel lung „Zneimer“, dulci, 20 grame 24 bani.

18. Sămânță de morcovi de vară „Nantes“ 20 grame 24 bani.

19. Sămânță de morcovi de toamnă „Quadilburg“, 20 grame 24 bani.

20. Sămânță de ridichi de vară „Stuttgart“, albi timpurii 20 grame 10 bani.

21. Sămânță de ridichi de Maiu, mari, albe 20 grame 10 bani.

22. Sămânță de ridichi de iarnă negre, 20 grame 10 bani.

23. Sămânță de ridichi de iarnă, albe, 20 grame 10 bani.

24. Sămânță de castraveți de „Paris“ 20 grame 30 bani,

25. Sămânță de varză „Branschweig“ uriașă, de iarnă, 20 grame, 30 bani.

26. Sămânță de călărabă (gullii) albe timpurii, 20 gr. 40 bani.

27. Sămânță de călărabă de iarnă, vi-nete, 20 grame 40 bani.

28. Sămânță de mazăre „Victoria“ timpurie, 100 grame 60 bani.

29. Sămânță de fasole de Iulie, 100 grame 24 bani.

30. Sămânță de fasole „Mont d'or“ galbină, 100 grame 40 bani.

31. Sămânță de patlagele, mari roșii 20 grame 12 bani.

32. Sămânță de patlagele „Excelsior“, (nouă) foarte gustoase 20 grame 1 cor.

33. Sămânță de patlagele „Ficarazzi“ foarte timpurii, 20 gr. 40 bani.

34. Sămânță de paprică sârbească 1 porție 10 bani.

35. Sămânță de spinat „Goliath“, 20 grame 10 bani.

36. Sămânță de sfecle »Egyptene« roșii închise, 20 grame 16 bani.

37. Flori: »Aster de Hohenzoller«, mestecate, 1 porție 10 bani. Gheorghine

„Dehile“, mestecate, 1 porție 10 bani

38 Legături de altoit »Raffia“, 1 kgr. 1 cor. 20 bani, 10 kgr. 10 cor.

39. Funii de „Cocos“ (de legat altoi) 1 kgr. 1 cor. 20 bani 10 kgr. 10 cor.

40. Rășină de altoit fluidă, o cutie à 250 grame 1 cor., à 125 grame 50 bani, à 60 grame 30 bani, și à 30 gr. 20 bani.

Doritori, cari vor trimite la adresa subscrișului secretar prețul cum și 20 bani pentru buletinul de expediție și pentru pachetat, 4 bani taxa de inmanuare postală și 20 bani pentru osteneală, drept dăruire pentru un scop de binefacere — vor primi articuli comandați cu posibilă grabire.

Sibiu, 27 Februarie n. 1913.

Comitetul central al Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu.

Pant. Lucața
prez.

Victor Tordășianu
secretar.

CĂRȚI, FOI ȘI REVISTE.

Am primit la redacția foaiei noastre „*Fluierașul*“ revistă ilustrată pentru copii, Anul II. Nr. 10—11 Fondator: *Floriani Cristescu*, Dir.-proprietari: N. Tofanovic, I. Irimescu-Cândești. — Apare de 2 ori pe lună. Abonamentul 6 lei pe an, un număr 30 bani. Redacția și administrația: București, str. Oțetari 6. Revista este tipărită pe hârtie velină, cu multe ilustrațiuni pentru copii și cu articole scrise de scriitorii cei mai buni pretini ai copiilor. Revista *Fluierașul* e cea mai bună foaie pentru copii, și face multă liniște în casele familiare cu copii.

A apărut No. 24 Anul XII din vechea și excelenta revistă ilustrată *Sănătatea și Viața Fericită* cea mai instructivă și distractivă revistă pentru familie. Fiecare număr conține 32 pagini mari bogat ilustrate. Un număr 30 bani. — Abonamentul anual 6 lei. — Redacția și Administrația: Sănătatea, Str. Triumfului 9, București.

A apărut Nr. 5. 1913. Anul XV-lea, din „*Foia Școlastică*“, prețioasa revistă pedagogică, organ al Reuniunilor învățătorilor gr.-cat. Archidiecezani. Redactor resp. Ioan F. Negruțiu. Apare în 1 și 15 fiecărei luni afară de Iulie și August. Abonamentul pe an 6 cor., pentru România 10 cor. Are un cuprins bogat, de 32 de pagini.

Anecdote

de I. Popp Florantin.

Mânzul țiganului.

- Hanlioooo!!! . . .
Ce zbieri, mo?
— Mușcă-mi lupu mânzu, hooo!
Taci mă, că numa l'a lins,
— Vindeca-s'a mâni hăl mânz?
Dea Domnu! da'i rău părilit —
Par' că-un pic, a și murit. . .
Da cum drac ți l-a mușcat?
Ce bucată i-a luat?
— Tot îi ars, mai mușcat, ras:
— Numai coada i-a rămas!!

Redactor respons.: Constantin Popp.

„*Olteanul*“, foaia săptămânală socială, culturală și economică să află de vânzare la tutungeria Gh. A. Dușescu, București, Calea Victoriei 113. (vis-à-vis de piața Amsei).

Piața de bucate în Făgăraș.

14 Martie n. 1913.

Grâu	pro 100 kl. cor. 24.—
Secară	» » » » 18.—
Ovăs	» » » » 19.—
Orz	» » » » 19.—
Cucuruz vechiu » » » »	20.—
Cucuruz	» » » » 15.—

De vânzare.

Din cauza altei întreprinderi, mărfurile mixte, vase: de porcelan, de fer, sticle și altele aflătoare, precum și tot aranjamentul din prăvălia lui I. Crăciun să vinde din mână liberă cu prețuri ieftine.

Făgăraș, ulița Apafy (colț) vis-à-vis de biserica rom.-cat. și de moară.

Nr. 175/1913 not.

Publicațiune.

Primăria comunală din Șebeș, (lângă Făgăraș), aduce la cunoștință publică, cumcă casele comunale provăzute cu licență pentru vânzarea beu-

turilor spirituoase, în 22 Martie st. n. 1913, la 1 oară p. m. în cancelaria comunală din loc prin licitațiune publică, se va da în arândă pe un interval de 3 ani.

Prețul strigări este 700 cor. anual. Oferte făcute în regulă în scris,

provăzute cu vadiul de 10%, până la începerea licitației se pot înainta.

Celelalte condițiuni se pot vedea în cancelaria comunală, ori și când.

Șebeș, la 1 Martie n. 1913.

Primăria comunală.

Siebenbürger

Urbräu

Am onoare a înștiința On. public, că din 15 Martie a. c. voi pune în circulațiune o bere nouă sub marca

„Siebenbürger Urbräu“**(Vechea bere Transylvană)**

care poate concura cu oricare bere externă și corespunde gustului cel mai distins

Să află de vânzare în toate birturile și prăvăliile unde se vor vedea plactele mele cu inscripția: „Siebenbürger Urbräu.” Cu stimă:

Deposit general la
d-l MANO LÖBL
Făgăraș.

Rudolf Habermann
proprietarul fabricii de bere
Sibiu — Nagyszeben.

Siebenbürger

Urbräu

Prima Tipografie Română

a lui

Constantin Popp

Făgăraș, Vár-tér Nr. 47, (casele I. Peia).

Tipografia execută ieftin și conștiincios:

Acții. — Afișe. — Bilanțuri. * de depuneri. — Necrologi,
Bilete de cununie. — Bilete * Note. — Obligațiuni. — Per-
de logodnă. — Bilete de vi- * ceptiuni. — Protocoale. —
zită. — Broșuri. — Circu- * Programe. — Statute, și di-
lare. — Convocări. — Chi- * ferite tipărituri dela cele
tanțe. — Cuverte cu firma. * mai simple până la cele
Erogațiuni. — Invitări. * mai fine și mai moderne,
Jurnale de bancă. — Libele * — cu prețuri moderate. —

Comandele din afară se efectuează repede.

La tipografie se află pentru ambele confesiuni tot felul de tipărituri oficioase pentru agendele bisericesti și școlare; cărți de școală și de literatură populară, recvizite de scris, etc

Rog On. public pentru sprijinirea binevoitoare și a mă onora cu prețurile comande, cari mă voi da toată silința de ale executa cu gust, prompt și cu prețuri reduse, fără concurență.

Toate comandele, scrisorile private, mandatele cu bani abonamentele foaiei „OLTEANUL” sunt a se adresa la

Constantin Popp
proprietar de tipografie.

**„Călindarul Asociațiunei“
de pe anul 1913**

se află de vânzare cu 30 bani (15 cr.)
la administrația foaiei noastre.

Zarafie Dumitru Pop (Dejenariu)
din Brașov, strada Hirscher (teatru)
o recomandăm tuturor aceloră cari merg sau să reântore
din România.

OSPĂTĂRIE NAȚIONALĂ, BUCUREȘTI.

Strada Academiei Nr. 21, aproape de Bulevardul Carol.

I să recomandă tuturor pasagerilor și excursioniștilor din țară, cei-ce vizitează capitala București a cerceta în strada Academiei nr. 21

„Ospătăria Enache“

a compatriotului nostru Oltean, aranjată din nou cu tot confortul, două sale și o curte pațioasă, unde să poate căpăta cea mai bună și aleasă

BUCĂTĂRIE NAȚIONALĂ.Diferite **Vinuri** indigene și streine.**Bere bună de Bragadiru.**

Diferite beuturi igienice și țuică curată.

Serviciu culant. Prețuri moderate.

Cu stimă

GHEORGE CISMAȘIU

Ospătăria Națională, București.

La tipografia noastră se află de vânzare următoarea:

Cultivarea viei și manuarea vinului și morburile și vindecarea lor, de Danil D. Gaur, învățator și propr. de vii, absl. de cursul de vierit din Bihardioszeg și cursul de pivnițarit din Budafook. Carte aprob. și revăzută de ministrul reg. ung. de agricultură. Prețul 2 cor + porto.

Logodna dela Sfântu Ion, dramă populară în 4 acte de Augustin Szilagyi, prețul 1 cor. 20 b., + porto.

Țiganul la pețit, comedie populară într'un act în versuri și hazlie, de Emanoil Corfariu cantor. Prețul 16 fileri.

Țiganul la popit, piesă teatrală în trei acte în versur. și hazlie, de Em. Corfariu cantor. Prețul 50 fileri.

Cântece din vremea veche, culese de Gh. Tulbure ases. cons. Edit. tipogr. C. Popp, Făgăraș. 40 fill.

Au pecat la târg de vite, dialog, pe Em. Suciu, inv. Prețul 30 fill.

Anunțuri și Reclame

să primesc la administrația foaie
cu prețurile cele mai ieftine.